

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 14

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluables
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Poemes

Descripció de la unitat

Els textos poètics inicials ens serviran de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

En contrast amb els tecnicismes dels textos vistos en la unitat anterior, en aquesta unitat analitzarem vulgarismes, els quals només apareixen en textos redactats en un registre molt baix (col·loquials o familiars).

En Gramàtica continuarem l'anàlisi sintàctica de l'oració que vam iniciar en la unitat 3 identificant els complements que pot incloure el predicat i ens centrarem en el predicat verbal.

En Ortografia treballarem la norma per a representar gràficament el so de la essa sorda.

En Expressió escrita i oral continuem l'anàlisi de la llengua en els mitjans de comunicació. En aquesta unitat analitzarem la forma i el contingut de les entrevistes periodístiques.

En Literatura, continuem mostrant recursos literaris que podem trobar en els textos poètics com ara la repetició, la personificació, l'al·literació i recuperarem els conceptes de metàfora i comparació que ja vam veure en la unitat 4.

En la Tasca final parlarem de l'oratge i del clima.

Temporització:

Maig

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Fer un ús correcte del llenguatge i evitar vulgarismes i barbarismes en les produccions pròpies.
- Analitzar sintàcticament el predicat verbal d'una oració.
- Representar per escrit correctament el so de la essa sorda.
- Entendre i elaborar poemes amb els recursos literaris presentats.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text poètic amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Observació de l'estructura en versos del text poètic. • Identificació de vulgarismes i barbarismes. • Substitució de vulgarismes i barbarismes per expressions adequades a un registre més elaborat. • Diferenciació entre llenguatge col·loquial i llenguatge formal. • Anàlisi sintàctica del predicat: nucli i complements. • Diferenciació del predicat verbal i el nominal. • Identificació de l'estructura d'un predicat verbal: verb predicatiu i complements. • Identificació del complement directe com la persona o la cosa que rep l'acció del verb. • Localització del complement directe dels verbs transitius. • Identificació del complement indirecte com la persona o la cosa destinatària de l'acció del verb. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades el text poètic presentat.	1.1. Llig els poemes i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels poemes presentats.	2.1. Relaciona el contingut dels poemes amb vivències personals. 2.2. Analitza el contingut i la forma dels poemes en les activitats de comprensió.
	3. Identificar vulgarismes i barbarismes i evitar-los en les produccions pròpies.	3.1. Transformar textos escrits en un llenguatge col·loquial per a fer-los més formals. 3.2. Identifica barbarismes amb les paraules genuïnes corresponents.
	4. Diferenciar el predicat verbal del nominal i identificar el complement directe i l'indirecte del predicat verbal.	4.1. Diferencia un predicat verbal d'un de nominal. 4.2. Identifica els complements principals d'un predicat verbal: complement directe i complement indirecte.
	5. Aplicar les normes ortogràfiques que assenyalen la representació gràfica del so de la essa sorda.	5.1. Aplica correctament la norma ortogràfica que regula l'ús de s, ss, c i ç per a representar el so de la essa sorda.
	6. Llegir i interpretar entrevistes periodístiques.	6.1. Extrau informació d'entrevistes donades. 6.2. Identifica l'estructura formal d'una entrevista.
	7. Elaborar les preguntes d'una entrevista i realitzar-la.	7.1. Reflexiona sobre les preguntes que s'han de fer en una entrevista. 7.2. Realitza una entrevista a un company o companya.
	8. Identificar alguns recursos literaris en poemes donats.	8.1. Identifica i valora la funció estètica de recursos literaris diversos: pregunta retòrica, enumeració, repetició, personificació, metàfora, comparació i al·literació.

<ul style="list-style-type: none"> • Localització del complement directe. • Reconeixement del so de la essa sorda. • Aplicació de la norma ortogràfica que regula la representació gràfica del so de la essa sorda. • Escriptura correcta de vocabulari amb el so de essa sorda. • Intercanvi de c i ç i de s i ss en paraules de la mateixa família lèxica. • Lectura d'entrevistes. • Identificació de l'estructura formal d'una entrevista. • Redacció de preguntes adequades per a fer una entrevista. • Realització d'una entrevista. • Identificació, anàlisi i comprensió de recursos literaris diversos. • Redacció de poemes amb els recursos literaris vistos. • Observació de climogrames. • Reflexió sobre la diversitat de climes a les comarques valencianes. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interés per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	<p>9. Interessar-se per sistematitzar la informació per mitjà de gràfics.</p>	<p>9.1. Elabora un climograma seguint unes pautes i hi reflexiona.</p>
	<p>10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.</p>	<p>10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.</p>

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig els poemes i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Relaciona el contingut dels poemes amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Analitza el contingut i la forma dels poemes en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Transformar textos escrits en un llenguatge col·loquial per a fer-los més formals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.2. Identifica barbarismes amb les paraules genuïnes corresponents.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
4.1. Diferencia un predicat verbal d'un de nominal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.2. Identifica els complements principals d'un predicat verbal: complement directe i complement indirecte.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.

5.1. Aplica correctament la norma ortogràfica que regula l'ús de s, ss, c i ç per a representar el so de la essa sorda.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Extrau informació d'entrevistes donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Identifica l'estructura formal d'una entrevista.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.1. Reflexiona sobre les preguntes que s'han de fer en una entrevista.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.2. Realitza una entrevista a un company o companya.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.1. Identifica i valora la funció estètica de recursos literaris diversos: pregunta retòrica, enumeració, repetició, personificació, metàfora, comparació i al·literació.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.1. Elabora un climograma seguint unes pautes i hi reflexiona.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Diana d'autoavaluació de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen la representació del so de la essa sorda. Analitza sintàcticament el predicat.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Crea poemes amb recursos literaris diversos.
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Elabora una entrevista atenent l'interés que pot produir la resposta i vocalitza i fa l'entonació i les pauses adequades.
	Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar.	Sap variar el nivell de llenguatge segons la situació de comunicació. Evita els vulgarismes i els barbarismes en les situacions de comunicació formals.
	Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.	Redacta i transcriu una entrevista.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Classifica paraules segons diversos criteris.
	Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia.	Valora i extrau informació rellevant per a la seua vida quotidiana de climogrames.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	Elabora un climograma.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb els continguts de la unitat.
	Usar els diferents canals de	Elabora una entrevista amb

	comunicació audiovisual per a transmetre informacions diverses.	interès periodístic.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Participa activament en les activitats a l'aula.
	Conèixer i aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.	Reflexiona sobre la importància de la informació periodística en el món actual.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos poètics i periodístics.
	Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.	Té gust per llegir i elaborar poemes.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la creació de poemes.

6. TASQUES

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Recitem en gran grup els poemes en el LA per a entendre la finalitat d'aquests textos: la creació de bellesa i harmonia per mitjà de la paraula.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Vulgarismes

- Introduïm el concepte de vulgarisme amb els suggeriments metodològics de la PD i reflexionem sobre els diversos nivells del llenguatge.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: El predicat verbal

- Introduïm el concepte de predicat nominal i verbal i els complements verbals amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: La essa sorda

- Introduïm les normes ortogràfiques referides a la representació escrita de la essa sorda amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 5: L'entrevista

- Introduïm els conceptes treballats amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats del QA.

Tasca 6: Les preguntes de l'entrevista

- Introduïm la reflexió sobre el tipus de pregunta que s'ha de fer en una entrevista amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.

- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: Recursos poètics

- Introduïm els conceptes dels diversos recursos literaris amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: l'oratge

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre l'oratge i el clima a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat corresponent, també fem l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària. Ed. Vox.*
- Bingo ortogràfic.
- Recull de poemes del LA.
- Mural de regles ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - La icona d'un altaveu indica que hi ha enregistraments per a activitats que necessiten un suport auditiu en vocabulari.
 - Activitats interactives sobre els vulgarismes, l'anàlisi sintàctica del predicat i l'ús de s, ss, c i ç.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la unitat podem visitar webs de diverses publicacions periòdiques en la nostra llengua i també d'altres sobre meteorologia.

9. FERRAMENTES D'AVUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?